

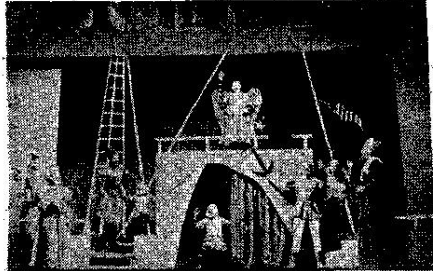
«ΤΡΙΚΥΜΙΑ»

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ Κ. ΚΟΥΝ)

ΤΟΥ Κ. Μ. Κ.

Το Αμερικανικό Κολλέγιο των Αθηνών (Ψυχικό) εκτός από την αξιολογώτατη παιδαγωγική συμβολή του στην άντληση του μαρφωτικού επίπεδου της Αθηνναϊκής νεολαίας, μάς έβωσε και μάς διδει κατά διαστήματα την ευκαιρία να γνωρίσουμε και να παρακολουθήσουμε ένα κοινούργιο σκηνοθετικό ταλέντο, τολμηρό και ρηξικέλευθο στις εμπνεύσεις και στις σκηνικές πραγ-

πραγματικές των αξίας, ή σημασία της παραπάνω προσφοράς του Κολλέγιου Αθηνών παίρνει διαστάσεις αξίας να αποσπασούν και αυτή την ευγνωμοσύνη του Ελληνικού θεάτρου. Γιατί βέβαια, η ύπαρξη ενός ταλέντου, όταν κατορθώσει να φανερωθεί στο φως μιας ολοσέχιστης δράσης, είναι αδύνατο να μην κατακτήσει άμεσα έναν κύκλο ποιτών και οπαδών, είναι αδύνατο να μην προσελθεί στο τέλος και από τους άρμόδιους και από το κράτος ως το που είναι ταχήμενο υποστηρίξει κά-θε έκδηλη προορισμένη να συμβάλλει με τις δυνάμεις της στην προώθηση και στο έλεος φραγμα του έθνικού καλλιτεχνικού μας πολιτισμού. Και η σκηνοθετική μέχρι σήμερα εργασία του κ. Κούν, έχει ήδη πραγματοποιήσει τη μισή πορεία των κριτικών κριτικών της, με την απόσπαση του σεβασμού και της εκτίμησης μιας σεβαστής και σοβαρής μερίδας του κόσμου των Ελληνικών γραμμάτων. Δεν απομνυει άλλο παρά το έργο του, που φυσικά είναι ένα έργο γομάτο ακόμα από δικαιολογημένες δυνάμεις. Υ' αποσπασίτη την ποσοχή και τη στοργή εκείνων που είναι σε θέση να του δώσουν τα μέσα της άρξιας και της ολοκληρωσης του. Εκφράζοντας την ελπίδα και την ελπίδα πως θα γίνει κι αυτό με τη σειρά του, ως προχωρήσουμε στις εντυπώσεις μας από το ανέβασμα της «Τρικυμίας» του Σαίξπηρ στο Κολλέγιο των Αθηνών με υποκατάστατους νεαρούς μαθητές του. Πριν από όλα, όμως, ως δοίμε ποιός είναι η «Τρικυμία» του Σαίξπηρ, και ποιο το νόημά της.

Μία σκηνή από την «Τρικυμία» του Σαίξπηρ, όπως παίχτηκε στο Κολλέγιο Αθηνών.

ματοποιήσεις του. Τόν τακτικά καθηγητή του κ. Κάρλο Κούν. Οι περιοδικές παραστάσεις κλασσικών έργων, που δίνει το Κολλέγιο των Αθηνών, διαθέτοντας τις εισημέριες των για την έννοχηση του ποιητικού των απόρων υποτρόφων του, με ήθητικούς τους μικροσκοπικούς μαθητές του, σ' α'κούνται — παρ' όλες τις λεπτομερείς αντηρήσεις που μπορεί να έχει κανείς γι' αυτές — σαν μία φωτεινή αχτίδα αγνής, γαρή, ολοσώστης, αλλά και γνήσιας ελληνικής σκηνοθετικής πρωτοτυπίας. Στόν τόπο μας, όπου όλα τα φώτα μάς έρχονται απ' έξω, σαν είδος κομποκαταρισμένης «σπασιαλτέ», κι όπου η ευκαιρία της παρουσίας ενός νέου καλλιτέχνη του θεάτρου, είτε συγγραφέας, είτε σκηνοθέτης, είτε ηθοποιός, είναι πρόβλημα που η ένδοξη λύση του εξαρτάται από τις καλλιτεχνικές αρετές του νέου αυτού, αλλά κατά λόγο σχεδόν αντίστροφο προς το ειδικό βάρος της

τοποησίη τη μισή πορεία των κριτικών κριτικών της, με την απόσπαση του σεβασμού και της εκτίμησης μιας σεβαστής και σοβαρής μερίδας του κόσμου των Ελληνικών γραμμάτων. Δεν απομνυει άλλο παρά το έργο του, που φυσικά είναι ένα έργο γομάτο ακόμα από δικαιολογημένες δυνάμεις. Υ' αποσπασίτη την ποσοχή και τη στοργή εκείνων που είναι σε θέση να του δώσουν τα μέσα της άρξιας και της ολοκληρωσης του. Εκφράζοντας την ελπίδα και την ελπίδα πως θα γίνει κι αυτό με τη σειρά του, ως προχωρήσουμε στις εντυπώσεις μας από το ανέβασμα της «Τρικυμίας» του Σαίξπηρ στο Κολλέγιο των Αθηνών με υποκατάστατους νεαρούς μαθητές του. Πριν από όλα, όμως, ως δοίμε ποιός είναι η «Τρικυμία» του Σαίξπηρ, και ποιο το νόημά της.

Ο Πρόσπερος, δούκας του Μιλάνου, απορροφημένος στη μελέτη της μαγείας και κάθε απόκρυφης επιστήμης, εμπιστεύεται τη διοίκηση του δουκάτου στον αδελφό του Αντώνιο. Ο τελευταίος, παρακινούμενος από φιλοδοξία, συνεινείται με τον βασιλέα της Νεάπολης και για να σφετεριστούν μαζί τα αγαθά της εξουσίας, βάζουν τον Πρόσπερο και τη μικρή θυγατέρα του Μιράντα σ' ένα σπασιακόσμο ολόμορφους, και τους εαυτοί τους στο πέλαγο για να τους εξορκίσουν. Ένας γέρος άρχοντας, ο Γουτζόλος, φίλος του Πρόσπερου, από συμπόνια τους φέρνει οσάσο μισ' στο καράβι τροφές, καθώς και τα βιβλία που μελετούσε ο Πρόσπερος. Οι ναυαγοί γλιστάνουν σαν από θαύμα σ' ένα ερημικό που το κατοικούν ο Κάλιμπαν, ένα ποιητικό τέρας, μισό φάρ: και μισό άνθρωπος, κι' ένα αγαθό πνεύμα, ο Άριελ, που ήμητέρα του Κάλιμπαν, ή πεθαμένη μάγισσα Συκόρακα, τόχει φυλακισμένο μέσα στη σκισματιά ενός δέντρου. Ο Πρόσπερος λευτερώνει τον Άριελ, κι' εκείνος μπαίνει στην υπηρεσία του από ευγνωμοσύνη. Στο νησί ο Πρόσπερος, που έχει μοναδική του φροντίδα την άστροφη της Μιράντας, ολοκληρώνοντας τις μυστικές σπουδές του αποκτάσει μια τεράστια δύναμη και έξουσία: όλα τα στοιχεία με τη βοήθεια του Άριελ. Έτσι, στον Σίτερ από χρόνια, ο βασιλιάς της Νάπολης πάντρεψε τη θυγατέρα του στο Τούνεζι, και γυρνά από κει συνηγορισμένος από τον αδελφό του Σαβουσιανό, από το γιό του Φερδινάνδο, από τον αδελφό του Πρόσπερου Αντώνιο, από τον γέρο Γουτζόλο και από την ακολουθία του, άνηκεσα στην όποιαν ξεχωρίζει ο γελάντοπος Τρίγκουλος, κι' όταν το κράβι όλων αυτών βριάκεται κοντά στο νησί του Πρόσπερου, ο τελευταίος χρησιμοποιώντας τον Άριελ έστη κάνει μια τρομερή φουρτούνα: ο βασιλικό καράβι βουλιάζει κι' οι ναυαγοί χωρισμένοι σε διάδες ζοϊσκουν καταπόγιο στο νησί. Εκεί ο Πρόσπερος πάντα με τη βοήθεια του

Άριελ τους αποβάλλει σε δοκιμασίες λυρωτικές, ως όπου, σιγχαυ τρώνοντάς τους όλους μαζί, λυτάνει και σιχαυρά τα έγκληματά τους, παντρεύει την Μιράντα με τον Φερδινάντο (γιό του δολοφόνου του), ξαναπαίρνει πίσω την δουκαρχία του, λευτερώνει τον Άριελ, και παρατώντας το μαγικό καράβι του και τ' άρχιστα πιά σ' αϊτόν βιβλία της μαγείας — αφού ή αποστολή του εκπληρώθηκε — ξαναγυρνάει μαζί με όλους στο Μιλάνο, με το τόσο το βασιλικό τους καράβι, που δεν είχε βουλιάξει παρά μονάχα στα «μαγόμενα» μάτια των έπιβατών του.

Γιατί έδικάλεξε ν' ανεβάσει ο κ. Κούν, και μάλιστα με μικρούς μαθητές, αυτό το κορυφαίο άριστοούργημα των άριστοούργημάτων του μεγάλου Άγγλου τραγικού ποιητή; Φυσικά γιατί θάνα, έρωτισμένος μαζί του, αλλά και — καθώς τό φαντάζομαι — γιατί ή άπασομίλλη ποιητική σοφία της «Τρικυμίας», ενώ μάς δίνεται μ' όλο το μεγαλείο ενός θεού έπίσκοφ άκριβώς στη στιγμή που αυτός άποφασίζει να εξαλειφώσει γήσει τον χροσκοπημένο κόσμο του, έχει όλα τα χαρακτηριστικά της παιδαγωγικής αγνότητας και φέρει εις Ντανιέλ Ντεφόυ, τη στιγμή που συλλαμβάνει και δημιουργεί τον θρυλικό του Ροβινσώνα Κροσκό.

Κι' άληθινά! Τι άλλο είναι ή «Τρικυμία», παρά ή ένοχηση μ' άς βέλτερης κοσμογονίας εμπιστευμένη από τον Σαίξπηρ στα θεία και καλώς θα ποιητικά χέρια του Πρόσπερου; Η άγριότητα της κοινωνικής φύξης και τα μίστη του κακοσκαρμένου κόσμου μας δεν είναι τόχα έκείνα που στάθηκαν άφορητά για να ξεβρυσουν τον Πρόσπερο μαζί με το άπλαστο κοριτσάκι του σ' αϊτό το ερημικό; Και πως θα μεταγυρύνει ο άδίκημένος αυτός θεός της κοινότητας, την πείρα που του έπρωτισαν ή κοινωνική αλλη φροχή, τόχα που, άριστος πιά στη μελέτη των απόκρυφων έπιστημών, άσκει μ' άν άπόλυτην έξουσία άπάντα στα στοιχεία της φύσης; Πως άλλοιότιχα, παρά κινητοποιώντας τις πρώτες δ' όλες του κακού και του καλού (Κάλιμπαν και Άριελ), να έπιδώξει το λευτερώμα του ανθρώπου ψυχικό μεγαλείο από την καταστροφή σκλαβιά των κακών του ένοχών; Και δεν είναι ένα ένα σ' αϊνούργημα του κόσμου το ιδανικό του Πρόσπερου, όταν, υπατάσσοντας τις δυνάμεις αυτές, τις θέτει στην υπηρεσία της «έδικτικής» του, μιάς έκδίκησης που φέρει στο μάτια μας δάκρυα καλωσύνης και χαράς, όταν, στο τέλος του θεάματος, άνακαλύπτουμε πως δεν ήταν έκδίκηση, αλλά μονάχα ένας άγγελικός Παράδεισος, ξαναχαριζόμενος από το θεό χέρι του στός ανθρώπους; Τι άλλο είναι το νησί του Πρόσπερου παρά ένα παύρο ψυχικό λιμνοκαθάρτηρο απ' όπου έκβιβάζονται να περάσουν για να λυρωθούν οι σκοτεινές ψυχές των Άλλοσών, των Άντωνίων και των Σαβουσιανών; και τί άλλο είναι παρά μιά καινούργια κιβωτός του καράβι που ξαναφέρνει πίσω στο Μιλάνο την ούλη μιάς καινούργιας ζωής, φωτισμένης από το άγνίστο χαμόγελο της Μιράντας;

Ο έξοριστος δούκας του «Ο πασάς άρέσει φιλοσοφώντας με γαλήνη κάτω από τις θροασές φυλάξιές του δάσους της Άουτένας, ποηφτεί από μακριά τον έργο του Πρόσπερου. Η ύπαρξη του τελευταίου είναι άγιοורה έπιμύρημα της «Τρικυμίας» που δοκιμάς: και της πείρας της ζωής που άπόκτησε ο άδίκος Άγγλος τραγικός, στο διάστημα που μεσολάβησε άνάμεσα στη συγγραφή των δύο αυτών άριστοούργημάτων. Παρόμοια και τα λόγια του καλού γέρο Άλδίντρου προς τον βασιλέα της Νεάπολης, καθώς περιδιαβάζου άπεισμοποι τ' άγνωστο νησί, μ' άς προφητεύουν πως πάλι από μακριά ένοι όλων ήρωα που θα έχοταν να συμπληρωσει το έργο του Πρόσπερου, σε μιά άλλη πράοχία που ο θάνατος του ποιητή έματώσε τη συγγραφή της. Ο Γουτζόλος δεν ζήτησε, σαν τον

